# Dekoratér keramiky (kód: 28-003-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu
**Skupina oborů:** Technická chemie a chemie silikátů (kód: 28)
**Týká se povolání:** Dekoratér keramiky
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Orientace v normách, v technických a výtvarných podkladech pro výrobu a zpracování keramiky | 3 |
| Volba postupu práce, dekoračních materiálů a pomůcek pro dekorování keramiky | 3 |
| Příprava glazur, engob a dekoračních materiálů | 3 |
| Ruční malba štětcem a dalšími technikami | 3 |
| Zdobení keramických výrobků stříkáním, tiskem, sítotiskem, razítkováním | 3 |
| Výpal dekorovaných výrobků | 3 |
| Posuzování kvality provedených dekorací na keramických výrobcích | 3 |
| Obsluha zařízení a linek pro dekorování keramických výrobků | 3 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 17.06.2010 do: 19.06.2020

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Orientace v normách, v technických a výtvarných podkladech pro výrobu a zpracování keramiky

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Určit pracovní postup pro zadaný dekor výrobku určitého tvaru a velikosti | Slovně podle příslušné výrobní dokumentace |
| b) Posoudit, zda zvolený pracovní postup při zhotovování dekoru určitého výrobku odpovídá výrobní a technické dokumentaci | Praktické provedení a metricky |

**Je třeba splnit obě uvedená kritéria.**

### Volba postupu práce, dekoračních materiálů a pomůcek pro dekorování keramiky

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Připravit odpovídající nástroje a pomůcky podle způsobu nanášení barvy štětcem, perem, razítkem apod. | Praktické provedení podle výtvarných podkladů |
| b) Zvolit dekorační materiál požadovaných vlastností podle výrobních podkladů | Praktické provedení |
| c) Provést zkušební provedení dekoru podle výkresové dokumentace nebo referenčního vzorku | Praktické provedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava glazur, engob a dekoračních materiálů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Provést základní výpočet složení glazur, engob, solí apod. | Praktické provedení se slovním vyjádřením s využitím PC programu |
| b) Připravit glazuru a engobu podle technologických podmínek | Praktické provedení se slovním vyjádřením |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Ruční malba štětcem a dalšími technikami

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Připravit vhodné nástroje a pomůcky pro ruční malbu | Praktické provedení se slovním vyjádřením |
| b) Provést ruční malbu štětcem na připravený polotovar podle výkresové dokumentace | Praktické provedení se slovním vyjádřením |
| c) Provést další techniky ruční dekorace (např. stínování, tónování, tupování, email, ocelotisk) | Praktické provedení se slovním vyjádřením |

**Je třeba splnit kritéria a) a dále jedno z kritérií b) nebo c).**

## Zdobení keramických výrobků stříkáním, tiskem, sítotiskem, razítkováním

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Připravit polotovar vykrýváním šablonou nebo vykrývacími laky podle výtvarných podkladů nebo referenčního vzorku | Slovní vyjádření podle výrobní dokumentace |
| b) Samostatně provést dekor běžnými dekoračními technikami, odstranit vykrývací šablonu z výrobku | Slovní vyjádření podle výrobní dokumentace |
| c) Zhotovit dekor na připravený polotovar tiskem, sítotiskem, razítkováním podle výtvarných podkladů | Praktické provedení se slovním vyjádřením |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Výpal dekorovaných výrobků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Určit počet ložení a teploty a délku výpalů podle druhu dekorační techniky, provést ložení výrobků | Praktické provedení se slovním vyjádřením |
| b) Provést výpal, kontrolu pálící křivky | Praktické provedení |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

## Posuzování kvality provedených dekorací na keramických výrobcích

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Určit, zda provedená dekorace odpovídá výrobní dokumentaci a výtvarným podkladům | Praktické provedení se slovním vyjádřením |
| b) Posoudit kvalitu provedené dekorace, určit druh dekoračního materiálu na předloženém výrobku | Praktické provedení se slovním vyjádřením |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

## Obsluha zařízení a linek pro dekorování keramických výrobků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat zásady bezpečné obsluhy zařízení a linek určených k dekorování keramických výrobků | Slovně za použití výkresové dokumentace |
| b) Předvést dekorování keramických výrobků na lince | Praktické provedení |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce smí používat.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=83&kod_sm1=35).
Ověřováním kriterií hodnocení pro jednotlivé kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti zkoušeného uchazeče vykonávat povolání v určitém úseku keramické výroby.
Uchazeč prokáže znalosti o surovinách a používaných materiálech. Vysvětlí princip jednotlivých technologických operací a funkci strojů a zařízení, které se používají ve výrobě.
Kritéria hodnocení jsou komplexnějšího charakteru, proto se může zkoušející zaměřit na určitý konkrétní úkol, který je pro ověřovanou kompetenci stěžejní a je v souladu s požadovaným zaměřením DK.
Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení a zvládnutí konkrétní činnosti sleduje zkoušející dodržování hygienických a bezpečnostních zásad. Dále posuzuje hospodárné využití surovin a bezpečné provádění všech úkonů. Hodnotí se také kvalita zhotoveného výrobku. Předmětem hodnocení zkoušeného uchazeče je také estetická stránka výrobku, kreativita a manuální zručnost.
U všech kritérií, kde je způsobem ověření slovní vysvětlení nebo vyjádření, je tím míněno stručné slovní doplnění předvedené činnosti v souladu s technologickým postupem.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované právnické osoby.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:
a)Střední vzdělání s výučním listem v oboru keramik nebo umělecký keramik + střední vzdělání s maturitní zkouškou + alespoň 5 let praxe ve funkci mistra (vedoucího) dílny, provozu nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b)Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti technologie keramiky nebo výtvarné zpracování keramiky a porcelánu + alespoň 5 let praxe vedoucího pracovníka v keramické výrobě nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c)Vyšší odborné vzdělání v oblasti technologie keramiky + alespoň 5 let praxe vedoucího pracovníka v keramické výrobě nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
d)Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na technologii silikátů + alespoň 5 let praxe vedoucího pracovníka v keramické výrobě nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:
–Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
–Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zasílání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

–Prostory a stroje odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům, přísun potřebné energie
–Osobní ochranné pracovní pomůcky
–Výrobní receptury pro všechny ověřované postupy
–Výkresová dokumentace pro všechny ověřované postupy
–Technologická a technická dokumentace pro všechny ověřované postupy
–Keramická dílna vybavená pro všechny ověřované postupy
–Suroviny a pomůcky pro všechny ověřované postupy

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

### Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 11 až 13 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných výrobků rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnotící standard byl připraven Sektorovou radou pro sklářský a keramický průmysl, v níž byly zastoupeny:
Silikátový svaz
Asociace sklářského a keramického průmyslu ČR
Svaz výrobců bižuterie
Národní ústav odborného vzdělávání v Praze

Na tvorbě hodnotícího standardu se dále podílelo:
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR